

Основи епідеміології

ОПІ ПЕДІАТРІЯ

Кафедра інфекційних хвороб з епідеміологією ПДМУ

Викладачі:

- **Т.І. Коваль** – завідувачка кафедри, д. мед. н., професор, лікар вищої категорії з фаху «Інфекційні хвороби» та «Епідеміологія», автор 165 наукових праць, в тому числі 5 навчальних посібників, 2 методичних рекомендацій, 6 патентів України, 9 інформаційних листів, навчально-методичних та наукових робіт. Є співавтором Національного підручника «Епідеміологія» для студентів ВМНЗ III-IV рівня акредитації (Вінниця, «Медицина», 2012). Працює на кафедрі з 2001 р.
- **Л.М. Сизова** – к. мед. н., доцент, лікар I категорії з фаху «Інфекційні хвороби», лікар I категорії з фаху «Анестезіологія». Є автором 90 друкованих наукових публікацій, в т.ч. 7 інформаційних листів, 5 патентів на корисну модель, 3 посібників. Працює на кафедрі з 2011 р.
- **В.А. Полторапавлов** – к. мед. н., доцент, лікар вищої категорії з фаху «Інфекційні хвороби». Має 85 друкованих наукових публікацій, в тому числі 2 навчальних посібників з грифом ЦМК МОЗ України, 8 раціоналізаторських пропозицій. Працює на кафедрі з 2011 р.

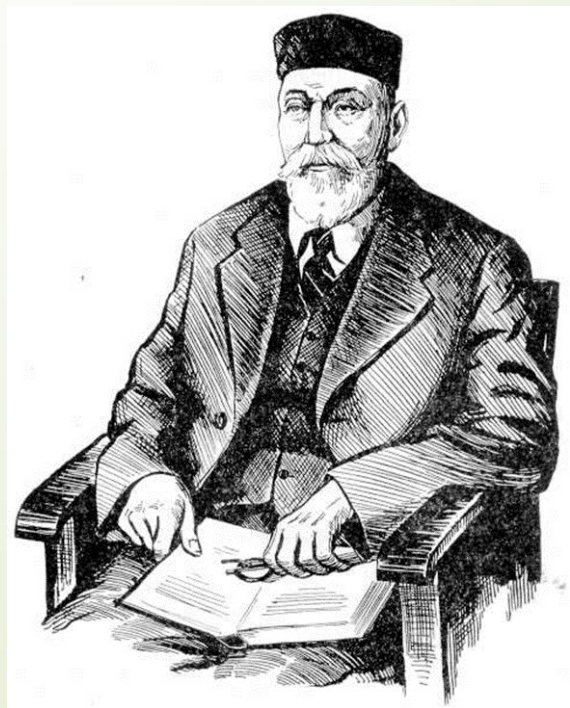

Епідеміологія – це наука, яка вивчає причини виникнення й розповсюдження інфекційних хвороб і розробляє заходи боротьби з ними та профілактики.

Роль вітчизняних вчених в розвитку епідеміології

Д. К. Заболотний (1866-1929)

- ▶ ініціатор відкриття в 1920 році першою в світі кафедри епідеміології в Одеському медичному інституті;
- ▶ написав перший вітчизняний посібник з епідеміології «Основи епідеміології»;
- ▶ очолював інститут експериментальної медицини;
- ▶ очолював експедиції з вивчення чуми і холери в Індію, Монголію, Китай;
- ▶ в 1911 році вперше висунув гіпотезу про те, що дикі гризуни є хранителями збудника чуми в природі і джерелом зараження людини.

Роль вітчизняних вчених в розвитку епідеміології

Розвиток вітчизняної української епідеміології тісно пов'язаний з ім'ям видатного вченого Л. В. Громашевського (1886-1979), який обґрунтував самостійність науки епідеміології та визначив основний об'єкт її вивчення – **епідемічний процес**.

Л. В. Громашевський визначив три основні ланки епідемічного процесу: **джерело збудника інфекції, механізм передачі, сприйнятливий організм**, створив епідеміологічну класифікацію інфекційних хвороб, сформулював основні закони і завдання епідеміології та теорію рушійних сил епідемічного процесу.

Актуальність вивчення епідеміології

- ▶ Завдяки епідеміології досягнуті значні успіхи в боротьбі з інфекційними хворобами: ліквідована натуральна віспа, завершується етап ліквідації поліомієліту, знижена захворюваність на кишкові, кров'яні інфекції та інфекції дихальних шляхів.
- ▶ Однак інфекційні хвороби не втратили своєї актуальності, за статистичними даними вони складають до 50-60% усієї патології людини. В останні десятиріччя виявлено близько 30 нових інфекцій (ВІЛ-інфекція, вірусні гепатити С, Д, Е, геморагічні висококонтагіозні гарячки Марбурга, Ебола та ін.).
- ▶ Зростає захворюваність на туберкульоз, герпетичні інфекції, все більшого значення набувають інфекції, викликані внутрішньоклітинними паразитами – хламідіями, мікоплазмами та ін. Виникла нова серйозна проблема поширення внутрішньолікарняних інфекцій, а також пандемія COVID-19, що потребує впровадження спеціальних профілактичних заходів.

Основні завдання епідеміології:

- Визначення медичної й соціально-економічної значущості інфекційних хвороб та їхнє місце в структурі захворюваності населення.
- Вивчення закономірностей розповсюдження інфекційних хвороб за часом (по роках, місяцях тощо), за територіями та серед різних груп населення (вікових, статевих, побутових, професійних, етнічних та ін.).
- Виявлення причин і умов, що визначають характер поширення інфекційної хвороби.
- Розробка рекомендацій щодо профілактики й боротьби з інфекційною хворобою.

Предметами вивчення епідеміології є:

- Основні епідеміологічні поняття. Резервуари та джерела збудників інфекційних хвороб. Механізми, чинники та шляхи передачі збудників інфекційних хвороб. Закони епідеміології.
- Дезінфекція та стерилізація. Дератизація. Дезінсекція.

- Організація та проведення імунопрофілактики. Препарати для створення активного і пасивного імунітету. Щеплення планові та за епідемічними показаннями.
- Осередок інфекційної хвороби та заходи щодо його ліквідації. Профілактична та протиепідемічна робота поліклініки.

- Протиепідемічні заходи в осередках інфекції з аерогенним механізмом передачі.

Предметами вивчення епідеміології є:

- Протиепідемічні заходи в осередках інфекції з фекально-оральним механізмом передачі.
- Протиепідемічні заходи в осередках інфекції з трансмісивним та контактним механізмами передачі.

- Внутрішньолікарняні інфекції та їх профілактика. Особливості проведення профілактичних та протиепідемічних заходів в лікувально-профілактичних закладах стоматологічного профілю.
- Загальні питання військової епідеміології. Організація та особливості профілактичних заходів, протибактеріологічного та протиепідемічного забезпечення ЗС України.

Отже, під час вивчення дисципліни «Основи епідеміології» здобувач навчиться:

- ▶ виявляти основні клінічні симптоми, що притаманні різним інфекційним хворобам;
- ▶ ставити попередній діагноз інфекційних хвороб та інтерпретувати причини виникнення і закономірності розвитку епідемічного процесу;
- ▶ оцінювати санітарно-епідеміологічний стан місць розташування медико-профілактичних установ та військово-медичних підрозділів;
- ▶ організовувати дотримання протиепідемічного режиму у медичних установах різних профілів;
- ▶ розробляти документи по плануванню та організації профілактичних і протиепідемічних заходів та проводити оцінку їх якості та ефективності;
- ▶ організовувати імунопрофілактику та екстрену профілактику;
- ▶ проводити та контролювати дезінфекцію, дезінсекцію, дератизацію та стерилізацію медичного майна;
- ▶ оцінювати бактеріологічну обстановку в умовах застосування бактеріологічної зброї.

